

Hirdettük mindig az ő dicséretét és dicsőségét. Szóval és tollal egyaránt. Legtöbb s legszebb templomainkat őneki szenteltük. Szívünket-lelkünket, mindenünket: őneki szenteltük!

Szentséges Szűz Mária! Szenteld meg hát Te is életünket-halálunkat...

Isten Báránya, Ki elveszed a világ bűneit: kegyelmezz nekünk! hallgass meg minket! irgalmazz nekünk!

Szeplőtelen Bárány! Ki szüzi Véredel töröld el e megszeplősített világ undokságát: kegyelmezz kegyelemre koldus lelkünknek!

Igaz Bárány! Kihez a világ minden szörnyű igazságtalansága fölsikolt: hallgass meg minket!

Jóságos Bárány! Ki e gonosz világ förtelmes és iszonyú bünterhe alatt roskadozol: irgalmazz irgalomra, szeretetre és megbocsátásra szomjazó szívünknek!

Imádkozzál érettünk Istennek Szent Anyja, Hogy méltók lehessünk Krisztus ígéreteire!

Könyörögjünk! Uram, Jézus Krisztus, Közbenjárónk az Atyánál, Ki a Szentszűzet, a te Édesanyádat és a mi Édesanyánkat magadhoz Közbenjárónkul rendelni méltóztattál: engedd meg kegyesen, hogy bárki is járulna Hozzád, jóságodért esedezve, örvendhessen, mivel Általa nyert el mindent. Ki élsz és uralkodol az Atyával a Szentlélekkel egyetemben mindörökön-örökké. Amen. (Könyörgés a Minden-kegyelem-közvetítőjének május 31. miséjéből.)

A muzsikus barát legendája

(2. folyt.)

Írta: Tarczai György

Angelusz testvér akkoriban már szintén a barátok muzsikusa volt, s bármint húzódott is eleintén néma segítőjétől, csakhamar tisztába jött azzal, hogy jobb embere Kelemennél, a szélzsák emelőrúdjával járó nehéz munkában sohasem volt. A markos legény nem fáradt el soha, nem is babonázta el a muzsikus barát orgonajátéka, mint elődjeit nem egyszer, akik ilyenkor rendszerint úgy elbáméskodtak, hogy elfelejtették az emelőrudat idejekorán lenyomni s az orgonaszó kietlen hörgéssel java játéka közben megakadt. S az évek során át, hogy egymástól elválhatatlanul végezték dolgukat, igaz ba-

ráság szövődött a muzsikus barát között, akinek minden gondolata és érzése dallamban olvadt föl s a szegény nyomorék között, aki mióta él, nem hallott teremtett hangot. Senki sem tudta magát oly jól megértetni a kolostor néma lakójával, mint Angelusz testvér, aki fölfedezvén természetes eszét, kezeivel motolázva gyakran elegyedett élénk eszmecserébe a rajta szinte kutyahúséggel csüngő Kelemennel, s ha társai ilyenkor élénk érdeklődéssel figyeltek rá, váltig hangoztatta, hogy püspökségig is fölvihetne volna, ha nem születik némának az istenadta. Így azonban a kánoni fogyatkozás miatt még testvérré sem avathatták. Mindazonáltal úgy bántak vele, mintha rendjüknek a tagja volna. Kelemen is úgy érezte magát s mivel azt hitte, hogy az orgonánál

B. Kálmán, pálos (XIV—XV. sz.).

époly nélkülözhetetlen, mint Angelusz testvér, akivel még a provinciális is nagy tisztelettel bánik, nem egyszer fesztelenebbül viselkedett, mint bármelyik a kolostor lakói közül, akik a rend statutumainak megfelelően versengtek egymással az alázatosságban. Ez utóbbinál fogva s mivel a tiszteletlenségnek árnyéka sem vegyült soha Kelemen viselkedésébe, a barátok nem vették zokon, ha önérzete hébe-hóba erősebben nyilatkozott meg. Angelusz testvér sem ütközött meg bizalmaskodásán, midőn a hátamögött álló néma hirtelen a vállára ütött, hogy a porfelhőre figyelmeztesse, amely a távolban a reggel tiszta napfényes levegőjében a szemébe ötlött s a budai hegyek aljáig lenyúló erdőség széléhez közeledett.

— Várj csak! — intette nyugtalanul a muzsikus, miután arra nézett volt s ismét a kolostor alatt elterülő erdőre meresztette szemét. A lombok susogásán át egyre közeledő hangok ütötték meg fülét s ő csak-

hamar tisztában volt azzal, hogy szekeresek hajszoják a rengetegen keresztül lovaikat, s temérdek nép utazik alkalmatosságukon vagy kíséri őket. S kisvártatva csakugyan tiznél több hatlovas málhásszeker bukkant föl az úton, amely a rengetegből a kolostor meredek martjához vezet s ennek alján két-felé ágazódik. A szekeresek a templom lépcsőinek az aljához kapaszkodó s az ezek mentén továbbhúzódó útra fordultak, amely a hegy nyergén át Pilis-Szent-Keresztre, onnan Visegrádra vezet, amelyen azonban a pilisi hegyekben remetéskedő s a szentkereszti anyakolostorukban lakó pálos barátokon kívül alig közlekedik valaki. A málhásszeker oldalán a királyi címer díszlett, a lovasok is, akik a szekereseket kísérték s a hegynyereg meredekjén egymásután ugráltak le lovukról, hogy a kerekek külőibe kapaszkodva a lovak terhén könnyítsenek, királyi lovasok voltak.

— Hova, hova, oly szaporán? — kiáltotta lelkendezve a keresztboltozatos folyosó párkányán kihajolva Angelusz testvér; a mélységből azonban csak durva káromkodást s válogatott gorombaságokat kapott a lóhalálában sietőktől feleletül, akik pár perc múlva lovastul és szerekestül tűntek el a templom mögött s robogtak tovább a hegynyereg túlsó oldalán lefelé.

Angelusz testvér kővédermedten maradt veszteg. Kelemen is rosszat sejtett s ijedten meredt rá, mintha gondolatait fürkészné. A muzsikus barát a perjel után akart rohanni. Nyomban rá azonban megmásította szándékát s Kelemennel a sarkában a templomba sietett. Föltárták a csúcsíves egyház túlsó oldali kapuját s a hatalmas lépcsőre álltak, amely onnan a hegynyeret átszelő úthoz vezet. A tovaszáguldó szekérhad után néztek, amelyet azonban csakhamar ismét elnyelt az erdő szemük elől.

— Mi történt? — fakadt ki remegve a barát s önkéntelenül néma társára nézett, aki mintha megértette volna kérdését, nyugtalanul vonogatta vállát.

A következő pillanatban újra lódobogás hangzott s kis vártatva vagy ötven főnyi cifra ruhás udvari testőr száguldozott tova tajtékzó lován a templom széles lépcsői alatt, nyomában egész csapat kipirult asszony, élén II. Lajos ifjú feleségével.

— Mária királyné! — rebegette Angelusz testvér minden izében reszketve, amidőn felismerte. A következő pillanatban Kelemennel együtt hanyat-homlok rohant le a szabadba vezető lépcsőn. A menekülők ügyet sem vetettek a két barátira; csak az udvari hölgyek csapatának a nyomában vágatató főurak sorából vált ki egy lovas s állította

meg paripáját a templomlépcsők alján. Szerény György udvari káplán volt.

— Meneküljete! — kiáltotta fuldokló hangon Angelusz testvér felé. — Minden elveszett Mohácsnál! A török Budához közelít!

— S a király? — tört ki kétségbeesetten Angelusz testvér torkán a szó.

— Elesett! — felelte kurtán az udvari pap s azzal megsarkantyúzta lovát, a királyné udvara után vágatott, aki a rémes hír nyomában rögtön éjnek idején lopódozott ki fáklyafénynél a várból, előreküldvén szekerekre rakott drágaságait s menekült, hogy meg se álljon Bécs városáig.

Midőn Angelusz testvér a rettegés dermedtségéből föleszmélve Kelemennel együtt ismét a kolostorba vezető keresztboltozatos folyosón termett, társai, akiket a hirtelen támadt lárma zavart föl, már mind ott tolongtak párkányán keresztül hajolva.

— Mi történt? — kérdezték tőle egyszerűen mindnyájan, dúlt arccal feléje fordulva. S amidőn a muzsikus barát elmondta, sápadtan meredtek arcukkal az ég felé s maradtak veszteg percekig mozdulatlanul, mint mindmegannyi hófehér márványszobor.

— Meneküljünk! — szólaltak meg végetül a bátortalanabbak a testvérek sorában. István atya azonban megrázta fejét s remegő, de szigorú hangon megszólalt:

— Főtisztelendő Provinciális Atyánk engedelmé nélkül nem távozhatunk a kolostorból. Ám akinek gyöngé a szíve a megpróbáltatások elviseléséhez, amelyeket a Mindenható reánk és szegény hazánkra rámért: távozzék Isten hírével! Megengedem neki!

Senki sem lépett elő, hogy elbocsáttatását kérje s pár perc múlva ismét megtelt a templom kórusa, tört ki ajtaján az orgonahangok szárnyán a halotti zsolozsmák kesergő szava; a barátok szerencsétlen királyuk lelkéért imádkoztak.

A kolostor környéke pedig ezalatt újból megelevenedett. Az erődítményeiben elhanyagolt Buda roskatag várfalai alól a német polgárság rögtön a királyné távozása nyomában kerekedett föl s menekült megrémülten Szent Lőrinc hegyi kolostora felé. A németek szintén Visegrádra igyekeztek, amely a Buda környékén a legközelebbi ágyúk tüzevel is dacoló erősség volt. A szekéren, lóháton, gyalog menekülők: öregek, ifjak, asszonyok, gyermekek rendetlen csapatokban, egymást kergetve, mintha a török már nyakukon ült volna, özönlöttek reggeltől estig a Szent Lőrinc temploma felé, keltek át a következő napokon egyre nagyobb számban, a magyar polgárság soraival is megbővülve, jajgatva, átkozódva, a budai hegyek nyergén. S mintha a félelem az

erkölcsökben rég megromlott emberekben az érzés utolsó szikráját is kioltotta volna, a török pusztításainak rémes híreire kétségbeeső bujdosók nem egy gyermeket és nyomorékot hagytak el az erdőben, aki futásuk közben terhükre volt. A barátok, akiknek napokon át reggeltől estig nem volt többé nyugodalmuk a menekülők lármája miatt, éjszakánként is minduntalan fölriadtak a rengetegben elhagyott ügyefogyottak nyöszörgésére, panaszos jajgatására, mely celláikba hatolt.

Másfél héttel a mohácsi veszedelem után Szolimán császár seregével a Szent Gellért hegye alá ért. A Szent Lőrinc-kolostor lakóinak Provinciálisuk lóhalálában küldött parancsára, Remete Szent Pálnak a templomukban őrzött tetemével együtt, aznap kellett Visegrádra sietniök, amely őrség nélkül szükölködött s amelyet a benne őrzött szent koronával együtt, mivel ez a rémületkeltette fejetlenség közepette senkinek sem jutott eszébe, a rend Provinciális a környéken elszórt kolostorokban lakó pálosokkal akart megvédelmezni, akiket napi járó földről mindenünnen összehívott.

A Szent Lőrinc-kolostor termei és belső folyosói egészen megteltek ügyefogyottakkal, akiket családjuk elhagyott s akiket a barátok az irgalmasság cselekedeteinek megfelelően a rengetegben szedtek föl. Ezeket már nem vihették magukkal s mivel gondozás nélkül sem hagyhatták őket, a legöregebbek közülük, akik fegyvert már amúgy sem foghattak, ottmaradtak.

Ottmaradt Angelusz testvér is, aki orgonájától, amely szinte szívéhez forrt, sehogy sem tudott elszakadni, s akit megható könnyörgésére a perjel főleg azért hagyott ott, mivel a néma Kelemen a veszedelem hírére sem akart tágitani muzsikus barátjától s ott maradván, hatalmas erejével az ügyefogyott gyöngéknek sok tekintetben szolgálatára lehetett.

A távozó barátok még délután búcsúztak el öreg társaiktól s Angelusz testvértől, könnyes szemmel hagyták el celláikat, tudatában annak, hogy talán sohasem kerülnek többé ezekbe vissza. (Folyt. köv.)

Hit és szeretet

Irta: Otto Karrer

Nem lenne helyes a jóvátételt kizárólag a bűnbocsánatra korlátozni. Isten a vétkezőknek nem csupán azzal szolgál elégtétellel, hogy megbocsátja az elkövetett gonoszt, hanem a megtérőnek útravalóként szeretetet is nyújt, hogy e szeretet segít-

Wang Su-ta, kínai festőművész: A szentcsalád.

ségével kerülje ezentúl a gonoszt, továbbá, hogy a jót a szellem erejével gyakorolhassa, amelynek folytonos és szüntelen együttműködését az apostol könyörögte ki az övéi számára.

Amaz új életnek, amelynek örök élet ígérkezik jutalomként, törhetetlen hit a bevezetése, az a hit mely alázatosan bízva rá magát arra, ami egyelőre még láthatatlan, hit, amelynek jutalma a meglátás, — Krisztusba helyezett hit, «ki megigazulttá teszi a hitetlen embert». (Róm. 4, 5.)

Istent hinni tehát annyit jelent, mint bizalomteljesen átadni magunkat annak a Hatalmasnak, Aki a jóban működik és egyben iparkodni együttműködni Vele a jóban. A hitben rejlik szellemünknek első lendülete a földi dolgok fölé és az igaz Istenhez való fordulása.

A megértés viszont a hit jutalma. Ne azért keresd a megértést, hogy hit költözék lelkedbe, hanem higgyél, hogy megértés! Természetesen azonban az az ember, ki nem törekszik személyes vallásos belátásra jutni, az még csak nem is sejti, vajjon tulajdonképpen miért kell hit lelkének. Mert a valódi